

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 200 Lei
Félévre . . . 100 Lei
Negyedévre . . . 50 Lei

HIREDMÉNYEK DIJA:

milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:

25 Lei.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Regele Ferdinand-ut 34. (Sándory-ház.)

Kéziratokat esütörtök estig fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei.

GYERGYÓ

A tulhajtott adózás ellen.

Felhívás a vármegye kereskedőköréhez, Ipartestületeihez és gazdasági egyesületeihez.

Tekintettel az ügy fontosságára, ismételtük mult számunkban közölt felhívásunkat. Kérjük egyesületeinket, hogy arra az ügy fontosságára való tekintettel, mielőbb válaszoljanak.

Esetleges félreértések elkerülése céljából jegyezzük meg, hogy sem díjazásra, sem költségeink megtérítésére nem tartunk igényt.

A kereseti adónak évről-évre következetesen emelt összege eddig is elviselhetetlen volt már, ma, mikor az értékek esésének nyomán minden egyes összeg önmagában sokszorosára nőtt fel, az eddigi alapon kivetett adók megfizetése tökéletes lehetetlenség. Az új adótörvények hoznak ugyan, itt-ott könnyítést, másutt azonban az adott könnyítést kénytelenek, talán még nagyobb mértékben is, visszavenni, hiszen az államnak ugyanarra az összegre van szüksége fenntartásához, mint a megelőző években és a jövő évi huszonötmilliárdos költségvetés terhe tényleg jóval többet jelent a polgárság számára, mint a tavalyi, vagy tavalyelőtti néhány milliárddal magasabb összeg, amit az adózóknak ki kellett izzadnia.

Igy országos viszonylatban adóle szállításról szó nem lehet.

Le kell azonban szállítani az adózási alapot Csikmegye számára, amely az eddig személyes ambíciókból, egyesek által előléptetés reményében feljebb és feljebbcsúszó alapon kivetett adókat megfizetni teljességgel képtelen és amelynek lakossága bebizonyíthatóan kétszeres, háromszoros, négyszeres összegekkel veszi ki a részét a közterhek viseléséből, mint ugyanilyen viszonyok között élő bármelyik másik, regáti vagy erdélyi megye polgárai.

Éppen ezért, a legutolsó órában, memorandummal szándékozunk a vármegyei prefektus és pénzügyigazgató útján a pénzügyminiszterhez fordulni, amelyben a megye lakosságának szomorú helyzetét és egyenlőtlen elbánását adatokkal bizonyítva feltárjuk.

Hogy előterjesztésünk meghallgatásra találjon, ahoz elsősorban az szükséges, hogy állításainkat megbízható, pontos adatokkal támogassuk.

Ebből a célból szükségünk van a következő adatokra, a vármegye minden egyes községéből:

1. Hány gyár, ipartelep működött a községben 1923-ban, mennyi van jelenleg, mikor szűnt meg a többi vagy mikor alapítottak újakat. Körülbelül hány munkással dolgoztak ezek.

2. Hány iparengedélyt tartott nyilván az iparhatóság 1923-ban, mennyit ma.

3. Körülbelül mennyi fát termeltek ki köbméterszámba és milyen értékben 1923-tól fogva.

Ezen adatokat lehetőleg pontosan, évről-évre összeállítva kérjük.

4. Van-e nyomásos gazdálkodás a községben és mennyi az a terület, mely évenként nyomásban marad.

5. A község adózóképességét, teherbírását jellemző minden egyéb adat, lehetőleg 1923., 1926., 1928. és 1931. évekre külön-külön feldolgozva és összehasonlítva.

6. A községben előfordult különösebb egyéni adósérelmek. Ezeknél lehetőleg kérjük közölni:

az adó összegének növekedése évenként 1923-tól 1931-ig,

a forgalom változásai ezekben az években,

áruraktár körülbelüli értéke minden egyes évben,

mit tudott a kereskedő vagy iparos azelőtt befektetni és mit tud ma,

mi jövedelme volt a cséplőgéptulajdonosnak 1923-ban, 1926-ban, 1928-ban és 1931-ben, mi maradt tisztán, mennyi adót fizetett az egyes években,

mennyit vágott a falusi vízfűrész a fenti években, mennyit 1931-ben és mi jövedelme volt.

Ezeket kívül minden, az általános helyzetre vonatkozó adat közlését is kérjük.

Ilyen egyéni sérelmek előadásánál kérjük megjegyezni, hogy a beküldött adatokat nyilvánosságra hozhatjuk-e vagy titkosakképpen kezeljük és csak a hatóságok tudomására hozzuk.

Az adatok közlésére az ipartestü-

leteket, kereskedőköröket és gazdasági egyesületeket kérjük fel, hogy az általános adatok megszerzésére, mint az egyének továbbítására. Egyénenként beküldött adatokat, egyesület bizonyító aláírása nélkül nem használhatunk fel, miután egynéhány pontatlan vagy valószínűleg meg nem felelő szám közlése egész munkánk esetleges eredményét veszélyeztetné.

Azokból a községekből, ahol kereskedőkör vagy ipartestület vagy gazdasági egyesület nincsen, az adatokat egyénenként beküldve, de a községi jegyző vagy bíró által láttamozva kérjük.

Amennyiben minden egyes kérdésre pontos választ nem kaphatunk, a kérdések egy részére is kérjük válaszolni, esetleg „körülbelüli adatok” megjelöléssel is.

Az ügy fontosságára ismételtelen felhívjuk az érdekeltek figyelmét — és van-e egyetlen ember Csikmegyében, aki a kérdésben érdekelt ne volna? — mert a jelen helyzet az, hogy a vármegye vezetői, a prefektus és pénzügyigazgató urak részéről a legnagyobb jóindulattal találkozunk és ha most nem tudunk ezen az életbevágó kérdésen segíteni, hogy szegénységünk és nyomorúságunk mellett az ország többi lakóival legalább is egyenlő elbánást vívjunk ki a magunk számára, úgy ez sohasem fog sikerülni és tönkremenetelünket jelenti.

A kért adatokra legkésőbb január 15-ig szükségünk van, hogy még idejében kidolgozhassuk előterjesztésünket. Dr. Sándory Mihály ügyvéd, Gyergyószentmiklós címre kérjük azokat beküldeni.

A mezőgazda-kölcsönök konvertálásáról.

Közigazdasági és napilapok nyomán ismeretes, hogy a kormány a mezőgazdasági adósságok konvertálására vonatkozó törvénytervezetet módosítja és ezért szenved halasztást a törvényjavaslat letárgyalása.

Amint értesültünk, január hó 8-án ült össze a bizottság, mely az eredeti törvényjavaslaton lényeges módosításokat fog eszközölni. Ennek megtörténte után fogja a parlament tárgyalás alá venni az új törvényjavaslatot.

A törvénytervezet módosításáról kiszivárgott hírek szerint az adósságok átvételénél, mint igen fontos körülmény jön elbírálás alá, hogy az adós legalább kamatokkal rendezte-e tartozását. Ebből a körülményből az adósok fizetőkészsége és képessége nyer elbírálást és megtörténhetik, hogy a hosszú ideig rendezetlen adósságok átvételének elbírálásánál ez döntően fogja befolyásolni az illetékes bizottságok határozatát.

Mezőgazdáink figyelmét felhívjuk

tehát erre a körülményre és hangsúlyozzuk, miszerint saját legjobb érdekében cselekednek, ha lejárt adósságaikat igyekeznek elrendezni, nehogy emiatt később súlyos károkat szenvedjenek. Különösképpen áll ez a kisebbségi állampolgárokra, akik adósságaiknak elbírálásánál kétszeresen fog mérlegbe esni minden ilyen körülmény.

Nagy sikerrel zajlott le a Gy. S. E. propaganda versenye.

Mult vasárnap olyan mezőny indult a Gy. S. E. korcsolyaversenyén, amihez hasonlót még Gyergyóban együtt soha nem láttunk.

A kolozsvári Korcsolya egyesület országos bajnokai mellett ott voltak a marosvásárhelyi, csikszeredai legkiválóbb korcsolyázók is.

A szakértők s a megjelent nagyszámu közönség egyöntetű megállapítása szerint is ez a verseny kivételes esemény volt Gyergyóban s aki végignézte, igaz gyönyörűséggel távozott a pályáról.

**Korcsmárosok
vendéglősök**

Prima minőségű gyulafehérvári, érmelléki és ménes-magyarádi fajborok már 12 lejtől teltelé kaphatók a „Transsylvania” Bank Rt. gyergyószentmiklósi fiókja borpincéjében. (Pince Főtéren, Transsylvania házában.)

E helyen is jólesik megállapítani, hogy ez alkalommal sok olyan arcot fedeztünk fel a közönség soraiban, kiket ezelőtt soha nem láttunk a jégpályán.

Természetesen ezeknek a véleményére voltunk leginkább kíváncsiak s őszinte, nagy sikerként könyvelheti el a fáradhatatlan rendezőség, hogy ezek az eddig közömbös emberek — amint a feleletekből egyöntetűen megállapítható volt — egyszerre a korcsolyasport barátaivá lettek. De az aktív korcsolyázók között is már észrevehető a verseny közvetlen hatása.

A gyerekek Horosz Bélát, Kiss Magdát, a Beke—Bojáki-párt, s a többi kiváló versenyzőt próbálgatták már utánozni. Kétségtelen tehát, hogy az annyi fáradtsággal és nagy anyagi áldozatokkal létrehozott verseny előbb-utóbb meg fogja teremni a maga áldásos gyümölcseit.

A falragaszokon hirdetett versenyzőkön kívül indult a már jól ismert Domokos Jakabné, és tíz éves Kató nevű leánya Csikszeredáról.

Domokosnénak e helyről is köszönetet

mond a vezetőség, hogy a Gyilkostónál trenírozó versenyzők hófúvásokozta egyórás késése alatt szép mutatványaival a közönséget kellemesen szórakoztatta. Tízéves kis leánya kiváló teljesítményéhez pedig melegen gratulálunk.

Horosz Béla s a Beke—dr. M. Bojáky bajnokpár boszorkányos ügyességű mutatványait fürgeteges tapsokkal jutalmazta a lelkes közönség. De az elegáns Kiss Magda, a szép tartású Weigel Bella s Hankó, az „izomember“ is nagy sikert arattak.

A helyi gárda közül ezúttal csak Barabássy Babkó és Kabucz Janika indultak, akik mindketten derekasan megállták a helyüket a nagy mezőnyben is.

Este a Laurentziben jól sikerül teaestély volt a vendégek tiszteletére, ahol a jókedvű fiatalok kiválóan virradatig forró hangulatban ropták a táncokat.

Készüljünk a 16-iki szőttesbálra!

A Szakáli-ügy.

Szakáli Istvánt meggyilkolták. Meddig várjunk még, hogy börtönbe kerüljenek a gyilkosok?

A Szakáli-ügyben a legutóbbi két hét látszólagos szélsősége egyáltalán nem azt jelentette, hogy az eddig hiábavaló küzdelembe belefáradtunk. Egyszerűen nem volt mit írunk az úgyről. — Nyomozást, vizsgálatot eddig nem indítottak, másrésről a sajtóperekkel utóbbi időben elcsendesedtek a „rágalmazott“ hatósági urak. — így az ügyben csend volt, legalább is látszólag.

Tényleg azonban haladt tovább az eset a maga útján s ma inkább, mint bármikor, megvan minden reményünk arra, hogy sikerül a gyilkosokat és magasállású pártfogóikat, úgy, amint megérdemlik, börtönbe juttatnunk.

Ha eddig tapogatóztunk, feltevésekkel dolgoztunk, legutóbbi vizsgálódásaink óta bizonyoságképpen mondhatjuk nyugodtan, mint megdönthetetlen bizonyítékokkal támogatott igazságot:

Szakáli István soha fel nem akasztotta magát, soha felakasztva nem volt, hanem kínzás közben a nyakára csavart spárgával megfojtották. Erről pedig úgy Banciu Sorin volt csikszeredai főügyész, jelenleg is hivatalban levő marosvásárhelyi ügyész, mint Creanga Ovidiu, jelenleg szabadságon levő vizsgálóbíró a boncolás pillanatától kezdve, vagy még előbb tudtak és tudatosan, rendszeresen falaztak a gyilkosoknak.

Röviden visszapillantunk az elmúlt három hét eseményeire.

Amióta bizonyítékainkat a világ szeme elé tártuk, hogy Szakáli embertelen megkínzásában résztvevett a vizsgálóbíró és a parancsot adott az ügyész, érthetően nagy lett a ribillió az érdekeltek berkeiben. Szaladgálás, zavar, káromkodások, felelősségrevonások egymásutánja töltötte ki a december ötödike után következő napokat. Természetesen mindenben a szerencsétlen csendőrök voltak a hibások: miért kellett nekik azokat a nyilatkozatokat adniok, hogy kompromittálják az ügybe belekeveredett taláros nagyurakat. Elővették a csendőröket. Leszidták őket olyan kifejezésekkel, amilyenek csak az ügyész ur házineveléséről kiteltek. A csendőrök mit tehettek volna, végül is visszavonták, nem igaz, amit sajátkezűleg írtak, de hogy bántotta valaki Szakáli Istvánt, hogy lehet olyant mondani, hogy a vizsgálóbíró hozzányult volna. Azért nem szolgáltak természetesen részletesebb felvilágosítással, hogy hát megelőzőleg miért nyilatkoztak így, csak annyit jelentettek ki, hogy a nyilatkozatok megtételére őket a prefektura presszionálta. Nem tudni, hogy a presszionáló személy maga a prefektus volt-e, vagy pedig valamelyik hivatalnok. De ezt nem is kereste senki, az úgyről így azt gondolták, senki tovább

beszélni nem fog.

Nem is beszéltünk egy darabig. A Dimineța szorgalmasan közölgette cikkei, máskülönben az ügyben a legteljesebb szélsőség uralkodott. Közben keresgeltünk bizonyítékokat. És találtunk.

Tulhosszas volna elmondani, milyen nyilatkozatokat sikerült beszerezni szem és főleg fültanuktól, akik a halálra kínzott Szakáli borzalmas ordítását, majd elhaló jajsavát, nyögéseit hallották. Akik előtt a csendőrőrmester dicsekedett, hogy heréire vizesborogatást tesz s bottal üti azokat, ettől majd mindent bevall.

Mikor azt állítjuk, hogy Szakáli meggyilkolták, kizárólag a boncolási jegyzőkönyvre támaszkodunk.

A boncolási jegyzőkönyv azt állapította meg, hogy a halál oka a vérkeringés megakadása a szív és fej között, amelyet kétszer a nyak köré csavart, $\frac{1}{2}$ —1 cm. szélességű tárgy okozott.

Az ügyész állítása szerint Szakáli nadrágszíjára akasztotta fel magát.

Eltekintve attól, hogy a szerencsétlen ember nem akaszthatta fel magát, mert keze hátra volt kötözve, az, hogy a csendőrök egy pillanatra kieresztették, soha, **hazugság**, szeretnők, ha az ügyész ur bemutatná nekünk, hogy lehetséges az, hogyha valaki felakasztja magát, hogy a nadrágszíját kétszer a nyaka köré csavarja.

Vagy hol látott az ügyész ur fél centiméter széles vagy egy centiméter széles nadrágszíjat?

Aki a boncolási jegyzőkönyvet egyetlenegyszer figyelmesen elolvassa, az öngyilkossági mesét ép ésszel egy pillanatig se hiheti el.

Vajjon miért bocsátotta szárnyra és kapaszkodott oly görcsösen az átlátszó meséhez Banciu ügyész ur?

Olyan kevésbé ért a mesterségéhez, hogy elhitte? Akkor a legsürgősebben el kell csapni.

Vagy csak annyira lelkiismeretes, hogy hagyta?

Akkor?!

S addig is nyugodtan ügyészkedik Vásárhelyen tovább és a megsértett társadalmi rend nevében kéri a törvény szigorának alkalmazását egyszerű, becsületes apró tyuktolvajokra.

16-án a Leány Klub szőttesbálja!

Benedek Elek és a székelység.

Írta: dr. Benedek Marcell.

„Mintha bizony a székelység kabát volna, amit csak úgy levethetünk magunkról!“ — írta felháborodva Benedek Elek, amikor egy kritikus szemére vetette a Magyar Mese- és Mondavilág nyelvének székelyes fordulatait.

Körülbelül harmincöt esztendeje annak, hogy a székelység „vádja“ ellen először kellett védekeznie — és élete legutolsó éveiben újra felhangzott ez a „vád“, mostmár nem is budapesti kritikusok, de erdélyi magyarok ajkán. Bizonyosságául annak, hogy Benedek Elek székelysége valóban nem volt — kabát, amit levetni s még kevésbé — köpönyeg, amit forgatni lehet. Ha mégis valami ruhadarabhoz akarjuk hasonlítani, hát... az a zeke volt, amelyben ütköző bajszu ifju legény korában a pesti egyetemre s az újságok szerkesztőségébe beállított. Zekének becéztek akkor szerzett barátai élete végéig, Zeke volt első írói álneve, amellyel nagyobb nyilvánosság előtt megjelent s ez a csoda-zeke sohasem vástott le a testéről. Akinek látó szeme volt, megláthatta rajta.

De ha már támadói nem értették, legalább mi értsük meg világosan, mit jelentett ez a székelység. Mit jelent egyáltalán a saját, legszűkebb fajtánkhoz való ragaszkodás, sajátosságainak hűségese megőrzése és ösztönös kifejezése? Jelenthet ez bizonyos korlátozottságot is, más emberi értékek és érdekek föl nem ismerését vagy önző megtagadását, mint ahogy sok lármás hazafinál és lokálpatriótánál csakugyan ezt is je-

lenti. Benedek Eleknél soha, egy pillanatra sem jelentette ezt. Székely lelkével, nyelvénél és gondolkodásának legmélyebb székely jellegzetességeivel, szülőföldjéről vett tárgyaival az egyetemes magyarság írója volt ő s gondolkodása, utolsó éveiben, az egész emberiséget magához ölelő megértés és szeretet magaslatain szárnyalt. Nem zárt ki szeretetéből és megértéséből semmit, ami emberi, senkit, aki más fajtához tartozik és más nyelven imádja Istenét; de megmaradt annak, aki volt s büszkén vallotta, hogy a székely fajta sajátosságai megmentenivaló értékek, az egész magyarság, az egész emberiség szempontjából. A magyar irodalom s az egész magyar lélek szintelenebb lenne, ha ezek a sajátosságok lekopnának róla. Amit írásaiban egész életén át ösztönösen cselekedett, azt alátámasztotta tudatos megfontolással is. Jól látta a magyarországi közvélemény bűnös tudatlanságát és közönyét az erdélyi és különösen a székely kérdéssel szemben. Nemesak azért írt kötetet kötet után szülőföldjéről s annak népeiről, mert ezzel a témával volt tele a lelke — hány író vált a fővárosi élet rajzolójává, akinek szintén falun ringatták a bölcsojt! — hanem azért is, hogy tolla erejével szeretetet és érdeklődést ébresszen ennek a földnek, ennek a népnek sorsa iránt. Nem elégedett meg idillikus képekkel: akárhányszor megrázó módon mutatta be a „székely kérdést“ ártatlan tárcanovellákban is. Napilap szerkesztését is vállalta ennek az ügynek szolgálatában s haza azért öszült meg negyvenéves korában, mert gyermeki tisztaságu lelke

itt találkozott először össze az emberi gonosságnak, aljas és cinikus önzésnek egész poklával.

Máig is csodának érzem, hogy életének ezt a legsúlyosabb csapódását hogyan tudta kiheverni. Talán az édes anyaföld segítette meg ebben. Akkor már állt a kisbacon ház s évről évre növekedett — lassan, keservesen megkeresett fillérekéből — az a terület, amit az ősi földből magának, családjának visszahódított. De növekedett a szülőföld után való sóvárgása is. Soha nem tudott a fővárosban gyökeret verni a lelke. Csak a munka tartotta ott. Sóvárgása valósággal betegséggé vált abban a háboru utáni esztendőben, amikor lehetetlen volt hazamennie. Akik később a hetven felé járó Benedek Elek fiatalos frissességét, fáradhatatlanságát csodálták — százezre jobban csodálkoznak vala, ha látják a hatvanéves, elöregedett Benedek Eleket, aki fázósan, görnyedten, komoran üldögélt budapesti lakásán... Mi, akik ezt is láttuk: mi tanuskodhatunk a szülőföld kézzelfogható csodatételéről.

Új harcokra jött haza. Az egyik Erdély gyermekeiért folyt: ez az a harc, amelyben elesett. A gyermekek rajongása s a tulajdon hite tartotta életben tíz nehéz esztendőn át, a „fel-nöttek“ közönye, értetlensége ölte meg. A másik harc zászlaját diadallal lobogtatta mindvégig: a székely írók harca volt ez, nem a többiek ellen, hanem a sajátos székely lélek színeinek elismertetéséért. Hogy is irányulhatott volna ez a harc bárki ellen? Hiszen Benedek Elek hazajövetelének első percétől fogva azon

Kezét-lábát összekötözve akasztották fel a csendőrök a székely legényt s anyjának betörték a bordáját.

Az udvarhelymegyei Kecsetkisluban december 29-én estefelé kigyulladt a Kovács Domokos jó gazdának a csüre. A csürepületből a hirtelen összeszaladt emberek ki tudták szabadítani a marhákat, de az épület a benne volt 8—10 szekér takarmánnyal leégett. A károsult gazda és egész családja azért került csendőrkézre, mert kárából huszezer lej biztosítása révén meg kell, hogy térüljön. A közeli Farkaslaka község csendőrséről kiszállott az őrmesterrel a járőr s a károsult gazdának 17 éves fiát, Kovács Dénest lefogta, a község házára zárta. Másnap letartóztatta az egész családot, a család tagjai között a gazdának Kovács Pál nevű 9 éves kis unokáját is.

A gazda két legény fiát, a huszéves Kovács Domokost és a 17 éves Dénest összekötözve, megbilincselve kísérték át Farkaslakára, fegyveresen kísérték át a gazdát és feleségét is, a kisfiával együtt. Ahogy a csendőrszerepére értek, az egyik legényt, Dénest, vállatára fogták, még pedig úgy, hogy guggoló helyzetben kezét és lábait összeláncolták, térdhajlásai alatt botot dugtak át s ezzel felakasztották két, egymásnak háttal fordított karosszék támláira. Az akasztott embert ebben a helyzetében kint tarták s természetesen ordítani kezdett kinjában. Hogy kiáltani és jajgatni ne tudjon, egy vastag botnak a sáros végét dugták be a szájába.

A család többi tagjait a harmadik szobába tuszkolták be, ahova azonban a felakasztott fiu

jajgatása áthallatszott. A fiu édesanyjának a szívébe nyilallott gyermekének kinos ordítása és jajgatni kezdett. Erre kimentek közülük az őrmester, ezzel a ráförmedéssel:

— Mit jajgatsz, te vén boszorkány!?

Az asszony kétségbeesésében, sirva azt felelte:

— Nem tűrhetem, hogy a fiamat a fülem hallatára ölje meg.

Erre az őrmester nekiesett, állát, fejét csavargatta és le akarta vonszolni a pincébe. Az asszony jajgatott, hogy ő nem megy le a sötét pincébe s ordított, hogy megölik. Közben az őrmester ütötte, verte, majd visszalődította a szobába. Az idős asszony testén a későbbi orvosi vizsgálat ilyen sérüléseket talált többek között: hat centiméter hosszú, három centiméter széles hasadás az arcán, tíz centiméteres sérülés a baloldalon, a tizennegyedik bordának az eltörésével, ami 4—6 hét alatt gyógyul.

Ez az ilyen vallatás este 11 óráig tartott, másnap hajnalban 5 órakor újabb vallatás következett. A család tagjai csak azt mondták, hogy nem tudják, hogyan keletkezett a tűz. Bekísérték őket Székelyudvarhelyre, ahol az ügyészség aznap délután 4 órakor valamennyit szabadonbocsátotta.

Kötelessége mindenkinek elmenni a szőttesbálra!

A befagyott betéteket adják ki a bankok — bonok alakjában.

A szász pénzintézetek a karácsonyi és újévi vásárra betéteseiknek bonokat adtak ki. Ezen betétbonokkal a betétesek mint készpénzzel vásárolhattak azoknál a kereskedőknél, akik adósai a bonkibocsátó intézeteknek. A betétesek befagyott betéteiből 25—30 százalékot felvásárolhattak, a kereskedők pedig raktáraik nagyrészt kiárusították. Mindez egyszerű művelet útján történt: a betétek és a kereskedőkkel szemben fennálló könyvkövetelések helyet cseréltek. A bank kevesebb betétet tartozik, a kereskedők tartozása ugyanannyival csökkent, mint a betétleírás — a kereskedelmi forgalom pedig megtízszereződött. A vásárlás olyan vehemens történt, hogy Brassóban például a karácsonyi vásárok egyes konfekciós és cipőüzletek rollóit órákra kellett lezárni, hogy az üzletekben a már

igyekezett, hogy kiküszöböljön Erdély magyar írói közül minden ellentétet. De, mint ahogy a világnézeti ellentétek kiküszöbölésének sem az a módja, hogy ki-ki elhallgassa a maga igazát és színtelenül, iránytalanul írjon, hanem az, hogy megbecsülje a más meggyőződését is a magáé mellett: a székely írók sem azzal szolgálták volna jobban a közös ügyet, ha sajátágaikról lemondának és színtelenné válnak az egység kedvéért. Az volt a helyes, amit Benedek Elek vezetésével tettek: hogy hősies erőfeszítéssel, egyszerűen faluról-falura vándorolva ébresztgették a székelységben a székely öntudatot s a magyarságban a székelység iránt való szeretetet. A nemes verseny, amelyre a nem székely magyarokat felhívták ezzel, éppen úgy hasznára vált az egyetemes magyarságnak, mint a székely léleknek azok a kincsei, amelyeket ezek az írók megmentettek az ismeretlenül elhallódástól.

„Zeke“, a székely diák, aki zsebében székely népmesék, népdalok és balladák gyűjteményével ment fel a fővárosba — és Benedek Elek, aki a legmodernebb szellemű európai írók olvasása közben meggyőződéssel vezette harcba a fiatal székely írók csapatát: ugyanaz az ember volt, ugyanaz a jó székely, jó magyar és jó európai. A „zekét“ magával vitte a baconi kettős sirba is s ebből a sirból örökkön áradni fog a krisztusi szeretet melegsége — szülőfalujára, Erdővidékre, a Székelyföldre, Erdélyországra... és mindenüvé, ahol a szeretetet befogadni tudó emberi szívek vannak. (Székelység.)

benntartózkodó vevőket a kereskedő és személyzete kiszolgálhassa.

Ezt a betétbonos műveletet az összes városokban meg kellene valósítani, mégpedig a januári utószezonban volna nagy hatása a bankbetétbonok kibocsátásának. A kibocsátás módszere könnyű. Például ötvenezer lejes betétkönyvre a betétes kap 15.000 lej értékű bont, ötszáz lejes címletekben. Ezekért a bonokért a bank által megnevezett kereskedőknél — a bank adósainál — teljes összegben vásárolhat a betétes. A bonok érvényességi ideje tíz nap. A betétes siet ez idő alatt bevásárolni és a kereskedő igyekszik ez idő lejáratá előtt a banknál a levásárolt árukért kapott bonjait számlájára könyveltetni.

Szilveszter-est Ditróban.

A mai gondterhes viszonyok között, amikor minden vállalkozás a sikertelenség örvényébe fullad, jóleső érzést vált ki belőlünk az a teljes siker, amely Ditró törekvő dalárdájának műsoros estélyét a legszebb befejezéssel koronázta.

Ez az egyesület meg is érdemli a támogatást, mert öt éves eredményes munkájával nemcsak a dal művelésének állott szolgálatában, hanem irányt mutatott az egymás megbecsülésében való összetartásra és arra, hogy a kitűzött cél megvalósításában csak kitartással lehet előrehaladni.

„A hirtelen ember“ című vigjáték és a „Rajta-Rajta“ című énekes vigjáték szereplői, névszerint: dr. Plutz Józsefné, Szathmáry Masi, Petres Erzsike, dr. Puskás Levente, Gima Andor, Izsák István, Kovács István, szinte előre biztosították a legteljesebb sikert. Tőlük a legösszevágóbb előadásban láttuk mindkét darabot. Tehetséges gárda, akiknek már a nevük megmozgatja Ditró társadalmát. Művészi játékuk mindig élvezetes.

A dalárda énekszámai is kellemesen illeszkedtek bele a műsorba.

Dr. Plutz József, mint konferánszié nagyon ötletesen vezette be a műsort. Szóval élvezetesen és legkellemesebben mulattunk.

Sok ilyen kellemes estélyt!

Egy jelenvolt.

Egy belépőjegy a szőttesbálra 20 lej.

Lebélyegzik-e az ezer és ötszáz lejes bankjegyeket?

Napok óta az a hír terjed el, hogy az ezer és ötszáz lejes bankjegyeket le fogják bélyegezni és a lebélyegezés alkalmával jelentékeny levonást fognak eszközölni a bankjegytulajdonosoktól.

Hogy lapunk olvasóit tájékoztathassuk, több irányban érdeklődtünk a hír valódisága felől, amely ilyen formában nem nyer komoly forrásból megerősítést.

Nem tartjuk azonban kizártnak, hogy a Nemzeti Bank a nagyobb bankjegyek lebélyegzését elrendelheti, mivel nap-nap után tömeges hamisításokról olvasunk. A lebélyegzés ez esetben kizárólag azt a célt szolgálná, hogy így megállapítható legyen, hogy melyik a valódi és melyik a hamisított pénz. Ugyanezt tette a jugoszláv Nemzeti Bank is, amikor az ezer dinárosokat lebélyegezte, hogy megállapítsa ezek valódiságát. A lapok közlései alapján úgy tudjuk, hogy a jugoszláv Nemzeti Bank csak kisebb levonást, a lebélyegzéssel járó költségeket eszközölt, míg a hamis bankjegyeket elkobozta és megsemmisítette. A le nem bélyegezett bankjegyek nem képezik Jugoszláviában forgalom tárgyát.

Egy ilyen óvatossági intézkedés természetesen távolról sem érintené a lej értékét vagy vásárló erejét, amit kiemelünk azért, nehogy rosszhiszemű híresztelésekkel vidékünk gazdái-nak felelőtlenek érzékeny károsodást okozzanak.

HIREK.

— A gyergyószentmiklósi Leányklub f. hó 16-án (szombaton) este 9 órai kezdettel szőttes bált rendez, ősi székely táncok bemutatásával a Laurentzi szálloda nagytermében. Ismerve a leányklub eddigi jól sikerült estélyeit, minden bizonnyal ez alkalommal is sokan fognak részt venni, hogy gyönyörködhessenek ősi székely táncainkban.

— Halálozás. Laurentzi János beszercei börgyáros meghalt. Laurentzi Jánosnak az imperiumváltozás előtt Besztercén virágzó börgyára volt, az általános gazdasági leromlás az elhunyt vállalatát sem hagyta érintetlenül. Laurentzi János Erdély közgazdasági életében jelentős szerepet vitt s mint ilyen tagja volt a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamarának. Halála mély részvétet váltott ki gazdasági körökben is. Az elhunytat 86 esztendő édesanyja, felesége, gyermekei és Gyergyószentmiklóson élő testvéreinek kívül nagyszámu rokonság gyászolja.

— Szent János napja Gyergyóalfaluban. Január 6-án este Gyergyóalfaluban a község elöljárósága, a közbirtokosság igazgatósága és a község vezető emberei 9 óra tájban az ottani jegyzőnél jókívánataikat fejezték ki névnapja alkalmával. Vidám poharazások és éltetések közben felcsendült a Dalkör „Örömmünepet ültünk“ című dala s az énekeket az ifjúsági zenekar kellemes darabjai tették még kedvesebbé és a mindig fáradhatatlan Anti barátunk ez alkalommal is kitett magáért. Nem hiányoztak a jókívánók közül az egyház vezetői sem, akik a vizkeresztői fáradságot elfelejtve töltötték kellemes perceket. Az öreg legényjegyzőnek névességén fiatal leányok és asszonyok is megjelentek nem is sejtve, hogy kinek és mi lehet a szándéka, de nemsokára táncra perdültek s még az öreg Marci bácsit is megforgatták. S így telt az idő a reggeli órákig s talán jó álmak lehettek az öreglegénynek.

— Autótulajdonosok figyelmébe. A pénzügyminisztérium 400726—1931. számú rendelettel elrendelte, hogy minden autótulajdonos január hó 20-ig köteles autóját egy nyilatkozatban a helybeli állami adóhivatalnál bejelenteni.

— A Budapesti nezetközi vásárt az idén május 7—16. között rendez meg a budapesti kereskedelmi és iparkamara. Azok a kiállítók, akik 1932. jan. 31-ig jelentkeznek részvételre, 5 százalék helydíjkedvezményben részesülnek. A jelentkezések végső határideje egyébként február hó 15-ike.

— **Meghalt Hamangiu igazságügyminiszter.** Hamangiu igazságügyminiszter pénteken hajnalban váratlanul elhunyt. Fényes jogász karrier után a Iorga-kormány lett igazságügyminisztere, miután már 1919-ben volt egyszer miniszter. Rengeteg jogi munkája, kézikönyve, törvénygyűjteménye nagy tudását és szorgalmát bizonyították és nevét az ország határára belül mindenütt ismerették. Minisztersége azonban semmivel hozzá nem járult jó híre növeléséhez, úgyhogy első intézkedéseinek hírére kialakult és azután mind jobban megerősödött az a vélemény, hogy a miniszteri székhelye elaggottan kerülő Hamangiu már nem a régi kitűnő jogász. Utódjául Istrati Micescu vagy Jean Valjean bukaresti ügyvédek emlegetik.

— **Talárban tárgyalnak az ügyvédek is.** Az ügyvédi kar reorganizálásáról még a nemzeti parasztpárt kormánya készített törvényjavaslatot, azonban akkor nem tárgyalták le. A Iorga-kormány igazságügyminisztere a törvényjavaslatot változatlanul magáévá tette és kitűzte a letárgyalását. A Szenátus már meg is kezdte a javaslat vitáját és két igen fontos rendelkezést megszavazott: a kötelező doktorátust 1932. jan. elsejével kiterjesztik a Regát területére is, az ügyvédekre pedig kötelezővé teszi a talár viselését a bíróságok előtt. A talár felöltése elvileg már szintén januártól kezdve kötelező lesz, szeptember elsejétől kezdve pedig minden ügyvéd köteles lesz ellátni magát talárral.

— **Genfben januárban tárgyalnak Magyarország és Ausztria gazdasági helyzete fölött.** A Genfben januárban összeülő Népszövetség gyűlése fogja tárgyalni azt a jelentést, amely Magyarország gazdasági helyzetével foglalkozik. Ugyanezen a gyűlésen fogják tárgyalni az osztrák helyzetről szóló jelentést is. A gyűlésen Korányi Frigyes báró és Valkó Lajos képviselik Magyarországot.

— **Bibliai lelet.** Egyiptomban görögnyelvű papiruszokat találtak, amelyeknek keletkezési idejét a 3-ik századra teszik. Eddig azt tartották, hogy a 4. század előtt nem volt ismeretes a négy evangélium egy kötetben. A most feltalált papirusz-kódexben együtt van a 4 evangélium és az Apostolok Cselekedeteiről írott könyv. Az új lelet a bibliai szöveg történetében elsőrendű fotosszággal bír.

— **Bleriot bezárja repülőgépgyárát.** A La Manche csatorna első átrepülője, Bleriot, a gazdasági krízis következtében bezárta repülőgépgyárát, ahol már az utolsó hónapokban csak 135 munkással dolgozott. A levegő első hősnéinek anyagi romlását nem lehetett megakadályozni.

— **A pesti rendőröket kutyákkal látják el.** Budapestről jelentik: A magyar főváros rendőrsége elhatározta, hogy a külvárosokban szolgálatot teljesítő rendőrszemeknek rendőrkutyákat fognak adni. Ezt az elhatározást Simkó közrendőr legutóbbi tragikus meggyilkolása tette szükségessé.

* **Ruhatisztításhoz és öngyújtóba való vegytisztáshoz speciális benzint kapható** Sándor műszaki üzletében. 2-2

Szerkesztői üzenet.

Xantippe. A beküldött verset nem találjuk rossznak, de nem közöljük. Személyesen szívesen adunk véleményét.

J. F. D. Régi számainkat sajnálatunkra nem küldhetjük. Nagyon kevés van belőlük.

Csak 40 lej egy hónapban

és a legjobb könyveket olvashatja, ha beiratkozik

Vajda Bözsi

kölcsönkönyvtárába

Str. Reg. Ferdinand 15. Telefon 15.

Az Uránia mozgó hirei.

9. és 10.-én, szombaton és vasárnap

Infanteriszt Malek menti Európát.

A száraz humor nagy mesterének mester-produkciója. Nincs lehetőség, hogy valaki el ne felejtse a sivar jelent s szivből ne kacagjon Buster Keaton zseniális mókáin. Ez a film a kasszányaélet, a katonai szellem kikaparkozása, tele kitűnőbbnél kitűnőbb helyzet komikummal, mely szakadatlan és könnyezésig fokozódó kacajba kulminál. Korunk legnagyobb jótévője kétségtelenül Malek, aki egyéniségéből fakadó szuggesztivitással nyújtja az élet legfőbb jóját: a derűt.

14. és 15., szerdán és csütörtökön

A vörös táncosnő.

Ez a filmremek messze kiemelkedik a sablonos orosz filmek tömegéből. Dolores del Rio szépsége, pompázó asszonyisága, elragadó bája soha sehol nem érvényesült ilyen lenyűgöző és meglepő formában. A film szűzsége a békeévek Szentoroszországában indul s lüktető tempóban dübörög a háborús Cári-birodalom fegyverdörge közepette a forradalmak véres tűzpiros apokaliptizisához. — A cárok, nagyhercegek pompázó, szemkápráztató luxuspalotái mintegy sziporkázó drágakő nemes foglalatai Dolores igézetes lényének s az ellentábor, a sötétben bujkáló nihilisták sötét konturjai a hatást a siker legfelsőbb csúcására fokozzák.

Ezt a filmet a mozivezetőség tudatosan műsorozta hétköznapiakra, hogy a moziközönség lanyhuló érdeklődését a hétköznapi előadások felé irányítsa.

Jön: A világ legnagyobb cirkuszfilmje

A négy ördög.

Rejtvények.

Jelige: Fejtő az elme sportja.

Számrejtvény.

I.

15, 16, 17,	8, 23, 11,	3.	A tavasz ujjáébredése
25, 22,	23, 24,	25.	Itten lesz liszt a búzából
5, 6,	9, 10, 13,	21.	Ellentéte a vékony-nak
26, 27,	7, 15.		A pénzre itt kamatot adnak
1, 3, 4,	23.		Neve ez sok szép leánynak
19, 20,	23.		Hosszúfűlű félénk állat
2,	18, 14.		Ezen meg a vonat szalad
	12.		Egy betű az ABC végéből
	1-27		Arany János egy költeményének két első sora.

Betűrejtvény.

II.

K i i L & i Kedd röntgen

Rejtett nevek.

1. A hajó Kairóba viszi az árut.
2. A vadorzó lassan célbavette a vadat.
3. A térképet ő írta össze.
4. Károly madara nyilsebesen elrepült.

A fenti sorok egy-egy híres író vezetéknévét foglalják magukban?

A 1. számban közölt rejtvények helyes megfejtése.

Számrejtvény: I. Influenza.

Számrejtvény: II. 32-es.

Betűrejtvény: III. Dénes; IV. Párta; V. Este virágozik a rege.

Rejtvénykészítők figyelmébe: A leközlésre szánt névaláírással ellátott rejtvények a Szerkesztőséghez, Regele Ferdinand 34. szám alá köldendők. A borítékon a „Rejtvény rovat” fel-tüntetendő.

Primăria comunei Voşlăbeni, județul Ciuc.

No. 1394 din 4 Ianuarie 1932.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință celor interesați că în ziua de 18 Februarie anul 1932. ora 15, se va ține în localul primăriei comunale Voşlăbeni, licitație publică pentru darea în antrepriză a lucrărilor de edificarea primăriei și locuinței notariale. Prețul de estimare după de- viz este Lei 631.622.

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 88—110 inclusiv din legea contabilității publice, regulamentului O. C. L. și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4 Junie 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitație vor depune, pe lângă oferta și o garanție de 5 la sută din valoarea furniturii oferite, iar oferta se va face numai în conformitate cu caietele de sarcini, cari pot fi văzute în fiecare zi dela ora 8 până la ora 19 în localul primăriei Voşlăbeni.

Primar,
Ciobotar Iuliu.

Notar,
Ferencz Emeric.

Eladó

legfinomabb kötésű plakettes

ZOLA SOROZAT

(30 kötet) 1 kötet ára 60 lej. Érdeklődők forduljanak a Márk könyvkereskedéshez.

Nagyon aktuális!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy a

„Laurentzi bodegámat”

étteremmel kibővítettem, ahol igen kellemesen és nagyon szerény költségek mellett lehet szórakozni.

Kitűnő flekkent, igen jó fajborokat 7 decit 20 és 25 lejért szolgállok ki.

Előre bejelentett társaságokat a legnagyobb figyelemben részesítem és az esetleg megrendelt „Menut” a legizletesebben elkészítve, a legszerűsebb árak mellett hozom forgalomba.

Ennek valódiságáról a nagyérdemű közönség csak úgy győződhetik meg, ha esetleg egy próbálátogatással a Laurentzi bodega éttermét megtiszteli.

Viszontlátásra

Laurentzi Rudolf.

Igazán családi otthon!

Sándory Mihály könyvnyomdája Gheorgheni—Gyergyószentmiklóson.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.